

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2023/682**od 16. ožujka 2023.****o uzajamnom priznavanju odluka o vraćanju i ubrzavanju vraćanja pri provedbi Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji od Unije i država članica zahtijeva se da si međusobno pomažu, uz puno uzajamno poštovanje, pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovora.
- (2) Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđuju se zajednički standardi i postupci koje države članice moraju primjenjivati kad vraćaju državljane trećih zemalja s nezakonitim boravkom.
- (3) Komisija je 12. rujna 2018. iznijela prijedlog preinake Direktive 2008/115/EZ kojom se skraćuje trajanje postupaka vraćanja, osigurava bolja povezanost postupaka azila i vraćanja te djelotvornija primjena mjera za sprečavanje bijega, uz istodobno osiguravanje poštovanja temeljnih prava sadržanih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”).
- (4) Novim paktom o migracijama i azilu ⁽²⁾ nastoji se uspostaviti zajednički sustav EU-a za vraćanje u kojem se snažnije strukture unutar Unije kombiniraju s učinkovitijom suradnjom s trećim zemljama u pogledu vraćanja i ponovnog prihvata u okviru sveobuhvatnog pristupa upravljanju migracijama. Tim se pristupom objedinjuju sve politike u području migracija, azila, integracije i upravljanja granicama, pri čemu se potvrđuje da ukupna učinkovitost ovisi o napretku u svim područjima. Brži i neometan migracijski proces i kvalitetnije upravljanje migracijskim i graničnim politikama, suradnja s trećim zemljama, među ostalim u provedbi sporazuma i dogovora EU-a o ponovnom prihvatu, uz pomoć modernih informacijskih sustava i relevantnih agencija EU-a potaknut će djelotvorniji i održiviji postupak vraćanja.
- (5) Europsko vijeće dosljedno naglašava važnost jedinstvene, sveobuhvatne i djelotvorne politike Unije o vraćanju i ponovnom prihvatu te poziva na brzo djelovanje kako bi se osigurala učinkovita vraćanja iz Unije ubrzavanjem postupaka vraćanja. Europsko vijeće također je pozvalo države članice da uzajamno priznaju odluke o vraćanju ⁽³⁾.
- (6) U Komunikaciji Komisije od 10. veljače 2021. „Jačanje suradnje u području vraćanja i ponovnog prihvata u okviru pravedne, djelotvorne i sveobuhvatne migracijske politike EU-a” ⁽⁴⁾ utvrđene su prepreke koje otežavaju djelotvorno vraćanje te je navedeno da je za njihovo svladavanje potrebno unaprijediti postupke kojima se smanjuje fragmentiranost nacionalnih pristupa te ostvariti bližu suradnju i veću solidarnost među svim državama članicama. Mehanizam evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) 2022/922 ⁽⁵⁾ i informacije prikupljene putem Europske migracijske mreže ⁽⁶⁾, uspostavljene Odlukom Vijeća 2008/381/EZ, omogućili su sveobuhvatnu procjenu načina na koji države članice provode politiku Unije o vraćanju i utvrđivanje postojećih nedostataka i prepreka.

⁽¹⁾ Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

⁽²⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o novom paktu o migracijama i azilu, COM(2020) 609 final.

⁽³⁾ Zaključci Europskog vijeća od 9. veljače 2023., 1/23.

⁽⁴⁾ COM(2021) 56 final.

⁽⁵⁾ Uredba Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013 (SL L 160, 15.6.2022., str. 1.).

⁽⁶⁾ Odluka Vijeća 2008/381/EZ od 14. svibnja 2008. o uspostavi Europske migracijske mreže (SL L 131, 21.5.2008., str. 7.).

- (7) S obzirom na trajne probleme u području vraćanja i u iščekivanju zaključenja zakonodavnih pregovora, posebno o prijedlogu preinake Direktive 2008/115/EZ, preporučuju se dodatne mjere kako bi primjena postojećeg pravnog okvira postala djelotvornija i učinkovitija.
- (8) Preporuka Komisije (EU) 2017/432 ⁽⁷⁾, u kojoj se predlaže niz mjera za djelotvornije vraćanje pri provedbi Direktive 2008/115/EZ, i dalje je relevantna te bi državama članicama trebala biti smjernica za brži postupak vraćanja. Preporuka (EU) 2017/432 uključena je u Preporuku Komisije (EU) 2017/2338 ⁽⁸⁾, čime se omogućuje kontinuirana procjena njezine provedbe u okviru mehanizma evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine.
- (9) Kao bitan korak prema zajedničkom sustavu EU-a za vraćanje uzajamno priznavanje odluka o vraćanju može državi članici odgovornoj za vraćanje olakšati i ubrzati postupke vraćanja te poboljšati suradnju i uzajamno povjerenje među državama članicama radi daljnje konvergencije njihovih sustava u pogledu upravljanja migracijama. Uzajamno priznavanje odluka o vraćanju koje su prethodno izdane u drugoj državi članici također može doprinijeti odvratanju od nezakonitih migracija i nedopuštenih sekundarnih kretanja unutar Unije. Direktivom Vijeća 2001/40/EZ ⁽⁹⁾ utvrđuje se okvir za uzajamno priznavanje. Taj je okvir dopunjen Odlukom Vijeća 2004/191/EZ ⁽¹⁰⁾ o utvrđivanju kriterija i praktičnih rješenja za nadoknadu zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ, koja je bila preteča različitih vrsta potpore naknadno uspostavljenih na razini Unije. Napredak u uzajamnom priznavanju odluka o vraćanju trebao bi se uzeti u obzir i u tekućim raspravama o prijedlogu Komisije za preinaku Direktive 2008/115/EZ.
- (10) Nepostojanje sustava na razini Unije u kojem se bilježi je li za uhićenog državljanina treće zemlje već donesena odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica prethodno je otežavalo uzajamno priznavanje.
- (11) Od 7. ožujka 2023., kad se počela primjenjivati Uredba (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾, nakon izdavanja odluke o vraćanju države članice dužne su bez odgode unijeti upozorenje o vraćanju u Schengenski informacijski sustav. U Schengenskom informacijskom sustavu države članice sada mogu odmah provjeriti postoji li za državljanina treće zemlje kojega je uhitilo nadležno tijelo odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica.
- (12) Dodana vrijednost te nove značajke Schengenskog informacijskog sustava ovisi o aktivnoj upotrebi upozorenja o vraćanju i o odgovarajućem daljnjem postupanju u vezi s njima, među ostalim putem uzajamnog priznavanja odluka o vraćanju koje su prethodno izdale druge države članice. Time se može znatno ubrzati postupak vraćanja i povećati njegova učinkovitost, posebno kad se vraćanje može odmah izvršiti, među ostalim ako je isteklo vrijeme za dobrovoljni odlazak koje je u odluci o vraćanju odobrila država članica izdavateljica te ako su iscrpljeni pravni lijekovi protiv takve odluke o vraćanju.
- (13) Namjenskim financiranjem u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju ⁽¹²⁾ poduprijet će se provedba ove Preporuke, a posebno uzajamno priznavanje odluka o vraćanju među državama članicama. Osim toga, nadležne agencije EU-a trebale bi u provedbi pružati praktičnu i operativnu potporu.

⁽⁷⁾ Preporuka Komisije (EU) 2017/432 od 7. ožujka 2017. o učinkovitijoj provedbi vraćanja u okviru Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 66, 11.3.2017., str. 15.).

⁽⁸⁾ Preporuka Komisije (EU) 2017/2338 od 16. studenoga 2017. za uspostavu zajedničkog „Priručnika o vraćanju” koji trebaju upotrebljavati nadležna tijela država članica pri izvršavanju zadaća povezanih s vraćanjem (SL L 339, 19.12.2017., str. 83.).

⁽⁹⁾ Direktiva Vijeća 2001/40/EZ od 28. svibnja 2001. o uzajamnom priznavanju odluka o izgonu državljana trećih zemalja (SL L 149, 2.6.2001., str. 34.).

⁽¹⁰⁾ Odluka Vijeća 2004/191/EZ od 23. veljače 2004. o utvrđivanju kriterija i praktičnih rješenja za nadoknadu zbog financijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnom priznavanju odluka o protjerivanju državljana trećih zemalja (SL L 60, 27.2.2004., str. 55.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 312, 7.12.2018., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

- (14) Prepreke suradnji i komunikaciji među nacionalnim tijelima nadležnima za postupke azila i vraćanja ključan su strukturni element koji koči učinkovitiji postupak vraćanja. Sva nadležna tijela država članica uključena u različite faze postupka vraćanja trebala bi blisko surađivati i koordinirati svoj rad.
- (15) Bolja povezanost između postupaka azila i vraćanja te brzi postupci na vanjskim granicama država članica mogu znatno povećati učinkovitost vraćanja. Ako odstupanje od primjene Direktive 2008/115/EZ na temelju članka 2. stavka 2. točke (a) nije primjenjivo, posebno je potrebno ubrzati, unutar postojećeg zakonodavnog okvira, učinkovito vraćanje onih državljana trećih zemalja čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen i za slučajeve u blizini vanjske granice država članica, putem bržeg postupka vraćanja, pod uvjetom da se tijekom cijelog postupka vraćanja osigura poštovanje njihovih temeljnih prava.
- (16) Prema članku 3. stavku 3. Uredbe (EU) 2018/1860 dopušteno je suzdržati se od unošenja upozorenja o vraćanju u Schengenski informacijski sustav ako je odluka o vraćanju izdana na vanjskoj granici države članice i odmah izvršena. Međutim, člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1860 od država članica zahtijeva se da osiguraju da se upozorenja unose u Schengenski informacijski sustav bez odgode ako vraćanje nije izvršeno odmah s vanjskih granica.
- (17) Kako bi se potaknula dobrovoljna vraćanja, mogućnosti predviđene Direktivom 2008/115/EZ mogle bi se iskoristiti kako bi se razmotrilo suzdržavanje od izdavanja zabrane ulaska za državljane trećih zemalja koji surađuju s nadležnim tijelima i sudjeluju u programu potpomognutog dobrovoljnog vraćanja i reintegracije, ne dovodeći u pitanje obveze utvrđene u članku 11. stavku 1. Direktive 2008/115/EZ. U takvim slučajevima države članice prema potrebi produljuju vrijeme za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 7. stavkom 2. Direktive 2008/115/EZ.
- (18) Sprečavanje bijega i nedopuštenih kretanja unutar Unije ključno je za osiguravanje djelotvornosti zajedničkog sustava EU-a za vraćanje. Potreban je sveobuhvatan pristup, uključujući alate za procjenu i sprečavanje opasnosti od bijega, kako bi se olakšala i pojednostavnila procjena te opasnosti u pojedinačnim slučajevima, povećala primjena učinkovitih alternativa zadržavanju te osigurali dostatni kapaciteti za zadržavanje kad se zadržavanje upotrebljava kao krajnja mjera i u vremenu koje je najmanje potrebno u skladu s člankom 15. Direktive 2008/115/EZ.
- (19) Za provedbu ove Preporuke dostupna je potpora na razini Unije, uključujući potporu koordinatora EU-a za vraćanje i mreže na visokoj razini za vraćanje, čiji se rad temelji na operativnoj strategiji za vraćanje. Operativnu potporu pružaju i nadležne agencije Unije, posebno Frontex, Agencija Europske unije za azil i Agencija za temeljna prava.
- (20) Nacionalna tijela za vraćanje dio su europske granične i obalne straže, čija je zadaća osiguravati učinkovitu provedbu europskog integriranog upravljanja granicama. Frontex ima središnju ulogu kao operativni ogranak zajedničkog sustava EU-a za vraćanje i pruža pomoć državama članicama u svim fazama postupka vraćanja u okviru svojeg mandata u skladu s Uredbom (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾.
- (21) Ova bi Preporuka trebala biti upućena svim državama članicama koje obvezuje Direktiva 2008/115/EZ.
- (22) Države članice trebale bi uputiti svoja nacionalna tijela nadležna za izvršavanje zadataka povezanih s vraćanjem da primjenjuju ovu Preporuku pri vršenju svojih dužnosti.
- (23) Ova je Preporuka u skladu s temeljnim pravima i načelima priznatima Poveljom. Ovom se Preporukom posebno osigurava puno poštovanje ljudskog dostojanstva i primjena članaka 1., 4., 14., 18., 19., 21., 24. i 47. Povelje te se ona mora primjenjivati u skladu s time,

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Uzajamno priznavanje odluka o vraćanju

1. Kako bi se olakšao i ubrzao postupak vraćanja, država članica odgovorna za vraćanje državljanina treće zemlje s nezakonitim boravkom trebala bi na uzajamnoj osnovi priznati svaku odluku o vraćanju koju je toj osobi prethodno izdala druga država članica, osim ako je učinak takve odluke o vraćanju suspendiran. U tu svrhu države članice trebale bi:
 - a) u potpunosti iskoristiti informacije koje se razmjenjuju putem upozorenja o vraćanju u Schengenskom informacijskom sustavu kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2018/1860;
 - b) osigurati dostupnost otisaka prstiju za unos u upozorenje u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) 2018/1860;
 - c) u sustavu automatske identifikacije otisaka prstiju Schengenskog informacijskog sustava sustavno provjeravati je li u tom sustavu za državljanina treće zemlje s nezakonitim boravkom izdano upozorenje o vraćanju;
 - d) osigurati da nacionalna tijela nadležna za vraćanje blisko surađuju s nacionalnim uredom SIRENE s obzirom na njegovu ulogu uspostavljenu Uredbom (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ i ulogu u razmjeni informacija na temelju Uredbe (EU) 2018/1860;
 - e) surađivati i prema potrebi razmjenjivati dopunske informacije kako bi se olakšalo priznavanje i izvršenje odluke o vraćanju;
 - f) prije priznavanja odluke o vraćanju koju je donijela druga država članica i prije udaljavanja razmotriti situaciju dotičnog državljanina treće zemlje nakon što ga sasluša kako bi se osigurala usklađenost s nacionalnim pravom i člankom 5. Direktive 2008/115/EZ. Osobito kad je riječ o djeci, država članica izvršiteljica trebala bi osigurati da se vodi računa o najboljem interesu djeteta;
 - g) pisanim putem obavijestiti dotičnog državljanina treće zemlje da je odluka o vraćanju koju je izdala druga država članica, a odnosi se na njega, priznata. Obavijest bi trebala sadržavati činjenične i pravne razloge navedene u odluci o vraćanju, kao i informacije o dostupnim pravnim lijekovima;
 - h) odmah obavijestiti državu članicu izdavateljicu o udaljavanju dotičnog državljanina treće zemlje kako bi država članica izdavateljica mogla ažurirati Schengenski informacijski sustav u skladu s člankom 24. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/1861.

Ubrzavanje vraćanja

2. Kako bi se ubrzali postupci vraćanja, države članice trebale bi uspostaviti čvrstu suradnju između tijela odgovornih za odluke o prestanku zakonitog boravka i tijela odgovornih za izdavanje odluka o vraćanju, uključujući redovitu razmjenu informacija i operativnu suradnju, na temelju integriranog i koordiniranog pristupa preporučenog u Preporuci (EU) 2017/432.
3. Kako bi se osigurala pravodobna dostupnost informacija o identitetu i pravnoj situaciji državljanina trećih zemalja na koje se primjenjuje odluka o vraćanju, a koje su potrebne za praćenje pojedinačnih slučajeva i postupanje u vezi s njima, te radi uspostave i održavanja nacionalne slike stanja u pogledu vraćanja, države članice pozivaju se da bez odgode uspostave sveobuhvatan IT sustav za upravljanje predmetima vraćanja na temelju modela koji je Frontex razvio u skladu s člankom 48. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2019/1896. Države članice trebale bi u potpunosti iskoristiti i sustave upravljanja predmetima ponovnog prihvata koji su uspostavljeni kako bi se potaknula provedba sporazuma ili dogovora o ponovnom prihvatu s trećim zemljama.

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području granične kontrole i o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te o izmjeni i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1987/2006 (SL L 312, 7.12.2018., str. 14.).

4. Kako bi se osiguralo da se nakon odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu brzo provede postupak vraćanja, države članice trebale bi:
 - a) uspostaviti izravan i standardan komunikacijski kanal između tijela za azil i tijela za vraćanje radi neometane koordinacije tih dvaju postupaka;
 - b) u istom aktu ili u zasebnim aktima, istodobno ili neposredno jedno za drugim, izdati odluku o vraćanju i odluku o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu, iskorištavajući na najbolji način mogućnost iz članka 6. stavka 6. Direktive 2008/115/EZ;
 - c) predvidjeti mogućnost podnošenja žalbi protiv odluke o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu i odluke o vraćanju u isto vrijeme pred istim sudom ili mogućnost žalbe na obje odluke u istom roku;
 - d) predvidjeti automatsku suspenziju izvršenja odluka o vraćanju tijekom žalbenog postupka samo u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađivanja s člankom 19. stavkom 2. i člankom 47. Povelje;
 - e) poduzeti korake kako bi se osiguralo da se pravni lijek može ostvariti iz treće zemlje, npr. putem odgovarajućeg pravnog zastupanja i upotrebom inovativnih alata kao što je videokonferencijska veza, pod uvjetom da se poštuje pravo na djelotvoran pravni lijek i članak 5. Direktive 2008/115/EZ.

5. Kako bi se osigurala brža vraćanja u blizini vanjskih granica, države članice trebale bi:
 - a) uspostaviti mobilne timove za potporu u kojima su predstavnici svih nadležnih tijela za dobrovoljno i prisilno vraćanje i relevantnih službi za potporu, uključujući usmene prevoditelje, zdravstvene službe, službe za pravne savjete i socijalne radnike;
 - b) organizirati odgovarajuće objekte (posebno za djecu i obitelji) u blizini područja vanjske granice za smještaj državljana trećih zemalja prije vraćanja, u kojima se poštuju ljudsko dostojanstvo i temeljna prava sadržana u Povelji, uključujući prava na privatni i obiteljski život te nediskriminaciju;
 - c) ako je primjenjivo, u što većoj mjeri koristiti ubrzane postupke predviđene u sporazumima o ponovnom prihvatu sklopljenima između Unije ili država članica i trećih zemalja, poštujući pritom postupovna jamstva, posebno u skladu s člankom 47. Povelje;
 - d) u skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2018/1860 unijeti upozorenje o vraćanju u Schengenski informacijski sustav ako nije moguće odmah izvršiti vraćanje.

6. Države članice trebale bi se osloniti na potporu koju pruža Frontex i koristiti je u što većoj mjeri, a to podrazumijeva operativnu potporu nacionalnim tijelima, pomoć pri identifikaciji vraćenika i pribavljanje putnih isprava, organizaciju operacija vraćanja i potporu dobrovoljnom odlasku i reintegraciji.

Poticaji za dobrovoljni povratak

7. Kako bi se državljanima trećih zemalja s nezakonitim boravkom potaknulo na dobrovoljni povratak, države članice trebale bi uspostaviti savjetodavne strukture za vraćanje i reintegraciju kako bi im se što ranije u tom procesu pružile informacije i pomoć te kako bi ih se usmjerilo u program potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije. Države članice trebale bi osigurati da se informacije o vraćanju pružaju i tijekom postupka azila jer je vraćanje mogući ishod u slučaju odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

8. Stoga bi države članice trebale:
 - a) razmotriti suzdržavanje od izdavanja zabrane ulaska državljanima trećih zemalja koji surađuju s nadležnim tijelima i koji se upisuju u program potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije, ne dovodeći u pitanje članak 11. stavak 1. Direktive 2008/115/EZ; u takvim bi slučajevima države članice trebale produljiti vrijeme za dobrovoljni odlazak na odgovarajuće razdoblje u skladu s člankom 7. stavkom 2. Direktive 2008/115/EZ;

- b) osigurati lako dostupan i praktično operativan postupak na temelju kojega državljanin treće zemlje može zatražiti ukidanje, suspenziju ili skraćivanje zabrane ulaska u slučajevima u kojima je državljanin treće zemlje na kojeg se primjenjuje zabrana ulaska napustio državno područje države članice uz potpuno poštovanje odluke o vraćanju u roku odobrenom za dobrovoljni odlazak, u skladu s člankom 11. stavkom 3. Direktive 2008/115/EZ.

Sveobuhvatan pristup bijegu

9. U svrhu uspostave pojednostavnjenog i koordiniranog postupka države članice trebale bi uspostaviti sveobuhvatan pristup koji se sastoji od sljedećih ključnih alata za procjenu i sprečavanje opasnosti od bijega:
- a) objektivni kriteriji za procjenu postojanja opasnosti od bijega u svakom pojedinačnom slučaju;
 - b) učinkovite alternative zadržavanju koje odgovaraju različitim razinama opasnosti od bijega i pojedinačnim okolnostima;
 - c) zadržavanje kao krajnja mjera i što je kraće moguće u skladu s člankom 15. Direktive 2008/115/EZ i člankom 6. Povelje.
10. Kako bi se procijenilo ima li u pojedinačnom slučaju razloga na temelju kojih se sumnja da bi državljanin treće zemlje za kojega je pokrenut postupak vraćanja mogao pobjeći u smislu članka 3. točke 7. Direktive 2008/115/EZ, države članice trebale bi u nacionalno zakonodavstvo uvesti objektivne okolnosti i kriterije iz točke 15. odnosno točke 16. Preporuke (EU) 2017/432. Države članice trebale bi osigurati širok raspon alternativa zadržavanju koje jednako djelotvorno sprečavaju bijeg državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom i koje su prilagođene pojedinačnim okolnostima dotičnih pojedinaca. Države članice trebale bi uspostaviti odgovarajuće postupke kako bi osigurale da državljani trećih zemalja poštuju takve mjere. Trebalo bi predvidjeti učinkovite, ali manje prisilne mjere od zadržavanja koje mogu uključivati:
- a) obvezu redovitog javljanja nadležnim tijelima, u rasponu od svaka 24 sata do jednom tjedno, ovisno o razini opasnosti od bijega;
 - b) obvezu predaje putovnice, putne isprave ili osobne isprave nadležnim tijelima;
 - c) obvezu boravka u mjestu koje su odredila nadležna tijela, kao što je privatni smještaj, sklonište ili namjenski centar;
 - d) obvezu prijave kućne adrese nadležnim tijelima, uključujući sve promjene takve adrese;
 - e) polaganje odgovarajućeg financijskog jamstva;
 - f) upotrebu inovativne tehnologije.
11. Države članice trebale bi osigurati da kapacitet za zadržavanje bude u skladu sa stvarnim potrebama, uzimajući u obzir broj državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom na koje se odnosi odluka o vraćanju i procijenjeni broj onih za koje se očekuje da će biti vraćeni u srednjoročnom razdoblju.

Provedba, praćenje i izvješćivanje

12. Pri provedbi ove Preporuke države članice trebale bi se oslanjati na sve vrste potpore koja se pruža na razini Unije i u potpunosti je iskoristiti, uključujući:
- a) koordinatora EU-a za vraćanje i mrežu na visokoj razini za vraćanje;
 - b) potporu nadležnih agencija Unije, posebno Frontexa, Agencije Europske unije za azil, eu-LISA-e i Agencije za temeljna prava;
 - c) stručno znanje i informacije koji se prikupljaju i razmjenjuju u mrežama i skupinama Unije koje se bave pitanjima vraćanja.
13. Za potrebe praćenja provedbe ove Preporuke države članice pozivaju se da svake godine izvješćuju Komisiju, među ostalim o broju odluka o vraćanju izdanih u drugoj državi članici koje su uzajamno priznate.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. ožujka 2023.

Za Komisiju
Ylva JOHANSSON
Članica Komisije
